

2. Michael Stock, Richard Davis, Estefanía de Mirandés and Martin J T Milton. The revision of the SI – the result of three decades of progress in metrology // Metrologia. – 2

ІНКЛЮЗИВНЕ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ

Солонецька Ганна Володимирівна

кандидат педагогічних наук, в.о. завідувача кафедри математики та методики її навчання,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
homenyuk_hanna@tnpu.edu.ua

Богдан Юлія Юріївна

магістрантка спеціальності 014.04 Середня освіта (Математика), Тернопільський
національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
gyulian@ukr.net

Ми живемо у XXI ст., яке є часом стрімких змін та розвитку у всіх сферах людського життя. Звичайно, освіта не є винятком. Якщо говорити про її розвиток, то можна чітко простежити появу та розвиток інклюзивного навчання.

Історія інклюзивного навчання у світі розпочалася приблизно у 1970-х роках. Саме тоді, у економічно розвинених країнах діти з особливими освітніми потребами мали можливість здобувати освіту на рівні з іншими дітьми.

Якщо говорити про офіційну дату запровадження такої форми навчання у світі, то нею можна вважати 9 грудня 1975 р. Саме у цей день Генеральна Асамблея ООН ухвалена Декларацією про права інвалідів. В цьому документі сказано: "Інваліди, незважаючи на причину, характер і складність їхніх каліцтв або порушень, мають ті ж основні права, що й їхні співгромадяни того ж віку". Декларація затвердила, що інваліди мають отримувати необхідну підтримку, яка б дала змогу максимально виявити свої можливості й здібності та прискорила б процес їх інтеграції у суспільство.

Наступним документом, що сприяв впровадженню інклюзивної освіти та описав шлях реалізації Декларації ООН прав інвалідів, стали "Стандартні правила забезпечення рівних можливостей для інвалідів", що були затверджені 20 грудня 1993 року 48 сесією Генеральної Асамблеї ООН [1, с. 75].

Якщо говорити про розвиток освіти у світі, зокрема у Європі, то на даний момент, яскравим прикладом є освітні системи Австрії, Німеччини, Фінляндії, Швеції, Норвегії, Данії, Англії та Італії. У цих країнах інклюзивне навчання гармонійно інтегрувалося до системи загальної середньої освіти.

Інклюзивна освіта в Україні почала зароджуватися у 2001–2007 рр. Саме тоді МОН експериментально впровадило проект «Соціальна адаптація та інтеграція в суспільство дітей з особливостями психофізичного розвитку шляхом організації їх навчання у загальноосвітніх навчальних закладах». У рамках цього проекту розпочався пошук шляхів, що допомогли б здійснити інтеграцію дітей з ООП у процес навчання в загальноосвітніх навчальних закладах.

З 2008 р. по 2012 р. реалізовувався українсько-канадський проект «Інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами в Україні».

1 жовтня 2010 року наказом МОН № 912 було затверджено Концепцію розвитку інклюзивного навчання.

5 липня 2017 року Президент України розпочав велику освітню реформу та підписав ухвалений 23 травня 2017 року закон «Про внесення змін до Закону України "Про освіту" щодо особливостей доступу осіб з особливими освітніми потребами до освітніх послуг» [2].

Отже, саме із впровадженням освітньої реформи та концепції Нової української школи (НУШ) інклюзивна освіта в Україні перейшла у фазу активного розвитку. Звичайно, жодна реформа не відбувається за один день, тому й інтеграція інклюзивної освіти у систему навчання дітей у загальноосвітніх навчальних закладах відбувається поступово. На даний момент, діти з особливими освітніми потребами (ООП) навчаються у 1-5 класах.

А кого ж ми відносимо до групи дітей з ООП? Згідно із нормативно-правовими актами, що стосуються інклюзивної освіти, можна виділити наступні категорії, які мають право на навчання у інклюзивних класах, а саме:

- дітей з порушеннями зору;
- з вадами слуху;
- з порушеннями мовлення;
- з порушеннями опорно-рухового апарату;
- з порушеннями інтелекту;
- з тяжкими порушеннями мовлення;
- з затримкою психічного розвитку;
- з порушеннями емоційно-вольової сфери;
- зі складними недоліками розвитку;
- із проблемами соціального змісту, а також
- обдаровані діти.

Як бачимо, категорій «особливих» дітей досить багато, і до роботи з ними має бути готовий кожен вчитель. Але науково-методичної літератури, яка допоможе підготуватися педагогам до роботи з такими дітьми, небагато. Саме тому я вирішила дослідити дане питання, а зокрема інклюзивне навчання дітей з порушенням опорно-рухового апарату на уроках математики.

Перш ніж перейти до розгляду методики, слід з'ясувати особливості дітей, з яким ми будемо працювати.

Отже, порушення опорно-рухового апарату можуть виникати з кількох причин, а саме:

- внаслідок травми хребта;
- внаслідок нещасного випадку, що став причиною втрати кінцівок;
- у дітей з ДЦП (дитячим церебральним паралічем).

Наступним кроком у підготовці до процесу навчання є створення особливого освітнього простору. Для таких дітей важливо встановити

безбар'єрне освітнє середовище, а саме усунути перешкоди, що можуть завадити вільному пересуванню дитини (пороги, сходи). Також вчителям необхідно ознайомитися із особливостями порушень конкретної дитини, поспілкуватися з її батьками, лікарем, психологом. Це все необхідно для того, щоб забезпечити у подальшому комфортне емоційне середовище.

При розробці навчально-методичних матеріалів слід звернути увагу на можливі у дитини проблеми із слухом, зором, мовленням. У дітей з порушенням опорно-рухового апарату досить поширеними є проблеми із дрібною моторикою, а в наслідок чого і з каліграфією. Тому при навчанні таких дітей математики доцільно використовувати різноманітні мультимедійні засоби. Наприклад, вчитель може створювати різноманітні завдання за допомогою наступних онлайн-сервісів:

- <https://kahoot.com/>
- <https://learningapps.org/>
- <https://quizizz.com/>
- <https://vseosvita.ua/test>
- <https://naurok.ua/student/tests>

використовуючи вище названі онлайн-сервіси, вчитель може створювати інтерактивні вправи, чим полегшить і процес навчання, і процес перевірки набутих учнем знань та вмій.

Також при роботі з такими дітьми можна запроваджувати ігрові методики, казкотерапію. Одним із дієвих методів, що дозволить дитині краще засвоїти матеріал є створення разом із нею лепбуку - інтерактивну папку-портфоліо конкретної теми. Він може містити різноманітні засоби унаочнення, структурований у вигляді таблиць та схем матеріал, а також QR коди з посиланнями на інтерактивні вправ. До прикладу, лепбук з теми «Квадратні нерівності» може містити декартову систему координат і рухомий графік квадратичної функції для полегшення запису кінцевого розв'язку квадратичної нерівності. Також він буде корисним при актуалізації знань, засвоєнні вивченого матеріалу, а також його можна застосовувати і при розв'язуванні задач.

Так як інклюзивне навчання зараз охоплює 1-5 класи, то у вчителів середньої та старшої школи є ще час підготуватися до роботи з дітьми із ООП, а матеріали із даної статті можуть задати вектор для її реалізації.

Список використаних джерел

1. Шевців З. М. Основи інклюзивної педагогіки: підручник. Видання 2-ге, виправлене, доповнене. Львів: «Новий світ – 2000», 2019. 264 с.
2. Інклюзивна освіта. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/inklyuzivne-navchannya> (дата звернення 03.03.2020)